

Eiropas Savienības
Padome

Luksemburgā, 2018. gada 25. jūnijā
(OR. en)

10369/18

**MOG 45
COPS 232
CFSP/PESC 601
COHAFA 51
RELEX 577
YEMEN 3**

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	10238/18, MOG 44, COPS 231, CFSP/PESC 600, COHAFA 50, RELEX 576, YEMEN 2
Temats:	Padomes secinājumi par Jemenu – Padomes secinājumi (2018. gada 25. jūnijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Jemenu, kurus Padome pieņēma sanāksmē 2018. gada 25. jūnijā.

PADOMES SECINĀJUMI PAR JEMENU

1. ES atkārtoti apstiprina, ka ir ārkārtīgi nobažījusies par to, ka situācija Jemenā arvien pasliktinās un ka konflikta puses ir turpinājušas militāru konfrontāciju, visnesenāk – Hudeidā (*Hodeidah*) un tās apkārtnē. Tas ir novedis pie karadarbības eskalācijas un jau tā katastrofālās humanitārās situācijas turpmākas pasliktināšanās. ES atkārtoti norāda, ka minēto konfliktu nevar atrisināt militārā ceļā, un stingri atbalsta ANO ģenerālsekretāra īpašo sūtni Jemenā *Martin Griffiths* un viņa centienus rast šim konfliktam iekļaujošu politisku risinājumu. ES šajā sakarībā saglabās iesaisti attiecībā uz visām konflikta pusēm un ir gatava palielināt savu darbību Jemenā, tostarp, lai sniegtu humāno palīdzību visā valstī un mobilizētu palīdzību attīstības jomā ar mērķi finansēt projektus būtiskās nozarēs. ES pauž nopietnas bažas par iekšējās politiskās struktūras sadrumstalošanos Jemenā. ES atkārtoti apliecina stingru atbalstu Jemenas vienotībai, suverenitātei, neatkarībai un teritoriālajai integritātei un aicina visus valsts un reģiona rīcībbspēkus šos aspektus pilnībā ievērot.
2. ES atgādina savus iepriekšējos Padomes secinājumus par Jemenu, un jo īpaši 2017. gada 3. aprīļa un 2015. gada 16. novembra secinājumus. Noturīgu mieru var panākt vienīgi sarunu ceļā, kurās jēgpilni iesaistās visas attiecīgās puses, tostarp pilsoniskā sabiedrība, sievietes un jaunieši. Tādēļ ES atbalsta ANO īpašā sūtņa centienus atsākt politisko procesu, jo īpaši viņa nodomu pēc iespējas drīz atjaunot iekļaujošas politiskās sarunas, lai apspriestos par savu politisko satvaru attiecībā uz secīgiem pārejas mehānismiem drošības un politikas jomā. ES pauž bažas par to, ka jaunākie notikumi varētu apdraudēt ANO vadītos centienus atsākt sarunas ar mērķi rast politisku konflikta atrisinājumu, un atzinīgi vērtē ANO apņēmību – ko darīja zināmu ANO īpašais sūtnis *Martin Griffiths* – virzīt uz priekšu politisko procesu. ES aicina visas puses izbeigt pašreizējo eskalāciju, rīkoties savaldīgi, steidzami strādāt, lai panāktu uguns pārtraukšanu visā valstī, un konstruktīvi sadarboties ar ANO. ES aicina piešķirt ANO īpašajam sūtnim pilnīgu un netraucētu piekļuvi visām attiecīgajām iesaistītajām personām Jemenā.

3. ES ir ļoti norūpējusies par militāro operāciju neseno pastiprināšanos gan Hudeidas pilsētā un ostā, gan tās apkārtnē, tostarp par koalīcijas veikto militāro operāciju radītajām sekām civiliedzīvotājiem. ES mudina visas konflikta puses nodrošināt civiliedzīvotāju aizsardzību un pilnībā ievērot starptautiskās humanitārās tiesības, tostarp netraucētu humānās palīdzības piekļuvi un drošu pārvietošanos personām, kas vēlas izbēgt no kaujas zonām. ES šajā sakarībā atgādina, ka pašlaik nav reālistiskas alternatīvas Hudeidas ostai, kas kalpo par nepieciešamo komercpreču un humānās palīdzības preču izplatīšanas mezglu, un aicina visas puses nodrošināt pilnīgu un efektīvu Hudeidas ostas darbību, jo tā ir nozīmīga kā humānās palīdzības "dzīvības ceļš" un pirmās nepieciešamības preču komerciālo piegāžu piekļuves punkts.
4. ES nosoda to, ka hūsīti ir palaiduši ballistiskās raķetes pret Saūda Arābijas Karalisti, tostarp pret civilajiem mērķiem, un pret kuģiem, kas tranzītā šķērso Babelmandeba (*Bab Al Mandab*) šaurumu. ES ir dziļi noraizējusies par ballistisko raķešu un tehnoloģijas izplatīšanu. Šīs darbības veicina reģionālu saspīlējumu un apdraud Jemenas kaimiņu drošību un stabilitāti, tostarp Āfrikas ragā, kuģošanas brīvību, jo īpaši Sarkanās jūras reģionā, un globālo jūras tirdzniecību. ES ar bažām atzīmē ANO ekspertu grupas Jemenas jautājumā ziņojuma secinājumus, kuros ir konstatēts, ka nav ievērots ieroču embargo, kas noteikts ANO DP Rezolūcijas 2216 14. punktā.
5. Šā reģiona stabilitāte ir ārkārtīgi svarīga Eiropas Savienībai. ES pastiprinās centienus attiecībā uz Jemenu un iestājas par visaptverošu un stratēģisku pieeju, kas ietvertu visus attiecīgos reģionālos dalībniekus. ES un tās dalībvalstis ir aktīvi iesaistījušās kontakta ar reģionāliem dalībniekiem izveidē, tostarp pastiprinātu politisku konsultāciju ceļā, atbalstot ANO ģenerālsekretāra īpašā sūtņa Jemenā centienus veicināt, ka tiek panākta visaptveroša vienošanās par konflikta izbeigšanu. ES vēlreiz aicina visus starptautiskos un reģionālos dalībniekus konstruktīvi sadarboties ar Jemenas pusēm, lai būtu iespējams panākt konflikta deeskalāciju un risinājumu sarunu ceļā.

6. ES atkārtro, ka tā stingri nosoda uzbrukumus civiliedzīvotājiem, un no jauna pauž steidzamo aicinājumu visām pusēm nodrošināt civiliedzīvotāju aizsardzību un ievērot starptautiskās humanitārās tiesības un starptautiskās cilvēktiesības, tostarp respektēt civiliedzīvotāju un kaujinieku nošķiršanas principu, tāpat arī civilo objektu un militāro mērķu nošķiršanas principu un proporcionālītātes principu, kā arī ievērot piesardzību karadarbības laikā. ES ir dziļi nobažījiesies par notiekošās karadarbības ietekmi, tostarp par bombardēšanu blīvi apdzīvotās teritorijās, pilsētu aplenkšanu, kājnieku mīnu un kasešu munīcijas izmantošanu, kā arī par uzbrukumiem, kuru rezultātā tiek iznīcināta civilā infrastruktūra, tostarp skolas, medicīnas iestādes, dzīvojamie rajoni, tirgi, ūdensapgādes sistēmas, ostas un lidostas. Lai panāktu noturīgu pašreizējā konflikta noregulējumu, svarīga šā procesa daļa ir nodrošināt atbildības uzņemšanos par pārkāpumiem. ES aicina visas konfliktā iesaistītās puses beigt vervēt vai izmantot bērnus par karavīriem un izbeigt citus smagus bērniem nodarītus pārkāpumus, ar ko netiek ievērotas piemērojamās starptautiskās tiesības un standarti. ES aicina visas puses atbrīvot bērnus, kuri jau ir savervēti, un sadarboties ar ANO, lai varētu šos bērnus rehabilitēt un reintegrēt viņu kopienās. ES arī aicina visas konfliktā iesaistītās puses veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu jebkādu vardarbību un uz to reaģētu, tostarp seksuālo vardarbību un ar dzimumu saistītu vardarbību bruņota konflikta apstākļos.
7. ES atkārtro steidzamo aicinājumu visām konfliktā iesaistītajām pusēm veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai par visiem iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem un iespējamiem starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem nodrošinātu efektīvu, objektīvu un neatkarīgu izmeklēšanu – saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un nolūkā pielikt punktu nesodāmībai. Šajā sakarībā ES atbalsta to, lai tiktu pilnībā īstenota ANO Cilvēktiesību padomes Rezolūcija A/HRC/36/31, ar ko izveido Ievērojamu starptautisku un reģionālu ekspertu grupu. Mēs aicinām visas puses piedāvāt minētajai grupai pilnīgu un pārredzamu piekļuvi un sadarbību, lai grupa varētu pildīt savu uzdevumu. Tāpat mēs mudinām Augstā cilvēktiesību komisāra biroju turpināt sniegt tehnisku palīdzību Valsts komisijai.

8. Eiropas Savienībai arī ir bažas par noziedznieku un teroristu grupu, tostarp "*Al Qaeda in the Arabian Peninsula*" un *Da'esh*, pieaugošo klātbūtni Jemenā un pauž visstingrāko nosodījumu par visiem teroristu uzbrukumiem. ES mudina Jemenas valdību pildīt savus pienākumus cīņā pret teroristu grupējumiem, kuri izmanto pašreizējo nestabilitāti. Jo īpaši svarīgi ir tas, lai visas konfliktā iesaistītās puses ar izlēmīgu rīcību vērstos pret šādām grupām.
9. Jemenā notiekošais konflikts turpinās jau ceturto gadu, un tas ir izraisījis vissmagāko humanitāro krīzi pasaulē: vairāk nekā 22 miljoniem cilvēku – 80 % iedzīvotāju – pašlaik ir vajadzīgs humānais atbalsts vai aizsardzība. Vairāk nekā 10 miljoniem ir akūti vajadzīga palīdzība. Vairāk nekā 2 miljoni iedzīvotāju ir pārvietoti iekšzemē. Nemitīgā karadarbība īpaši smagi skar cilvēkus neaizsargātās situācijās, sievietes un bērnus. Neraugoties uz humānās palīdzības sniedzēju kopienas centieniem, Jemenā vairāk nekā 17 miljoniem cilvēku nepietiek pārtikas, un viņu vidū vairāk nekā astoņi miljoni cilvēku cieš no nopietna pārtikas trūkuma un ir uz bada robežas. Svarīgu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pārtraukšana, jo īpaši veselības, sanitārijas un izglītības nozarē, ir vēl vairāk saasinājusi pastāvošo humanitāro krīzi. Ņemot vērā šo situāciju, ES pauž gandarījumu par ANO 2018. gada humanitārās reaģēšanas plānu Jemenai un atzinīgi vērtē rezultātus, kas gūti 2008. gada augsta līmeņa donoru konferencē saistībā ar krīzi Jemenā, ko Apvienoto Nāciju Organizācija un Zviedrijas un Šveices valdības rīkoja Ženēvā un kurā starptautiskie donori apņēmas nodrošināt vairāk nekā 2 miljardus ASV dolāru. ES mudina visus donorus ātri izmaksāt apsolītās summas un, izmantojot ANO 2018. gada humanitārās reaģēšanas plānu Jemenai, piešķirt tos kā daļu no koordinētās starptautiskās atbildes uz krīzi.

10. ES joprojām ir apņēmusies turpināt sniegt dzīvības glābšanas palīdzību visiem cilvēkiem Jemenā, kuriem tā ir vajadzīga. Tajā pašā laikā ES pievienojas ANO un citu donoru bažām par pastāvīgi sarūkošo humanitāro telpu, par ko liecina grūtības nodrošināt vīzas un atļaujas, humānās palīdzības personāla vajāšana, iebiedēšana un vēršanās pret to, kontroles punktu izplatīšanās un patvaļīgas aizturēšanas, muitas ierēdņu veikta palīdzības preču konfiskācija un nepamatota to aplikšana ar nodokļiem vai programmu, tostarp vakcinācijas kampaņu, atcelšana. ES aicina visas puses godprātīgi sadarboties ar humānās palīdzības sniedzēju kopienу, lai nodrošinātu, ka cilvēki Jemenā var piekļūt palīdzībai, kas tiem ir steidzami nepieciešama. ES aicina visas konfliktā iesaistītās puses rīkoties saskaņā ar savām saistībām atbilstīgi starptautiskajām humanitārajām tiesībām, lai visiem cilvēkiem, kam tas ir vajadzīgs, un visās skartajās provincēs dotu iespēju droši, ātri un netraucēti piekļūt humanitārām piegādēm un personālam un šādu piekļuvi veicinātu. ES uzsver, ka humānā palīdzība ir jānogādā, pilnībā ievērojot humānisma, neitralitātes, objektivitātes un neatkarības principus, pamatojoties uz vajadzībām, un noraida jebkādu mēģinājumu traucēt šīs palīdzības sniegšanu. ES uzsver, ka donoriem rīcība savā starpā ir jākoordinē efektīvi un konstruktīvi.

11. Eiropas Savienībai ir ārkārtīgi lielas bažas par to, kādu ietekmi uz humanitāro situāciju atstāj ierobežotas iespējas piekļūt importētām komerciālām un humanitārām precēm, un aicina visas konfliktā iesaistītās puses nodrošināt drošu, ātru un netraucētu piekļuvi komerciālām un humanitārām piegādēm, tostarp importētai pārtikai, degvielai un medicīnas precēm. Ir būtiski garantēt, ka visas Jemenas ostas un lidostas, tostarp Hudeidas un Salefas ostas un Sanas lidosta, ir pilnībā un pastāvīgi atvērtas visu komerciālo un humanitāro preču importam, kā arī medicīnas evakuācijām un komerciāliem lidojumiem. ES uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt efektīvu un savlaicīgu kravu komercpārvadājumu, tostarp degvielas, noformēšanu, un pilnībā atbalsta *UNVIM* (ANO verifikācijas un inspekcijas mehānisma) turpmāku darbību un tā pilnvaru pilnīgu un netraucētu īstenošanu, un apsvērs tā pastiprināšanu. Lai *UNVIM* varētu efektīvi darboties un īstenot savas pilnvaras, ir būtiski, ka koalīcija un Jemenas valdība pilnībā sadarbojas. ES jo īpaši aicina koalīciju nodrošināt to, ka kuģiem, kas jau izgājuši *UNVIM* kontroli, ļauj ātri sasniegt galamērķa ostu Jemenā. ES atkārtoti aicina pilnībā īstenot mērķtiecīgu ieroču embargo, ko noteikusi ANO Drošības padome. Šajā sakarā ES arī vēlreiz norāda, ka ir stingri jāpiemēro Kopējā nostājā 2008/944 izklāstītie noteikumi par ieroču eksportiem.
12. ES pauž bažas saistībā ar ziņojumiem par reliģijas vai ticības brīvības noliegšanu, tostarp diskrimināciju, nelikumīgu aizturēšanu un vardarbības izmantošanu. Īpašas bažas raisa vērsšanās pret reliģiskajām minoritātēm. Ir apdraudēta arī vārda brīvība, par ko liecina ziņojumi par žurnālistu arestiem. ES arī pauž bažas saistībā ar ticamiem ziņojumiem par to, ka teritorijās, ko kontrolē Jemenas valdība, tiek izmantoti slepeni cietumi.

13. ES ir dziļi nobažījies par Jemenas ekonomikas gandrīz pilnīgo sabrukumu. Kopš konflikta sākuma 2015. gadā valsts IKP ir nokrities par vairāk nekā pusi, un apmēram 40 % mājsaimniecību ir ziņojušas par to, ka tās ir zaudējušas primāro ienākumu avotu. Ekonomiskā krīze, sabiedrisko pakalpojumu sabrukums, nekontrolējamā inflācija, jo īpaši pamatpreču cenu pieaugums (pārtikas cenas pieaugušas par 30 %), un Jemenas riāla devalvācija, tam zaudējot pusi vērtības, ir kļuvuši par humanitārās krīzes dzinuliem. 2016. gada beigās faktiski tika pārtraukta regulāra algas izmaksa 1,4 miljoniem nemilitāro Jemenas publiskā sektora darbinieku, liedzot viņiem un 5,6 miljoniem viņu apgādājamo regulāri atļauties iegādāties pārtiku un medikamentus. Tā kā valsts ierēdņi nesaņem atalgojumu, strādā tikai puse no Jemenas veselības iestādēm un netiek apsaimniekotas ūdens un sanitārijas sistēmas. Tādēļ ES aicina Jemenas valdību visā valstī nekavējoties samaksāt valsts ierēdņiem algas, tostarp atliktos maksājumus, jo īpaši tiem, kas strādā visnozīmīgākajās nozarēs – izglītības, veselības un sanitārijas nozarē – un pārvaldīt savus ienākumus un kontus atbildīgi un pārredzami, tostarp visu Jemenas iedzīvotāju interesēs nodrošinot labāku un neitrālu Jemenas Centrālās bankas darbību.
14. ES turpinās sniegt attīstības palīdzību Jemenai, par prioritāti nosakot darbības, kas vērstas uz valsts stabilizāciju, visām ieinteresētajām personām valstī nodrošinot tehniskās zināšanas, apmācību, mentorēšanu un palīdzību natūrā. ES stabilās zonās strādās ar vietējām iestādēm, lai sekmētu izturētspēju, palīdzētu uzturēt pamatpakalpojumu sniegšanu un veicinātu ilgtspējīgu iztiku kopienām, īpaši tām, kuras cieš no ieilgušās pārvietošanas sekām. Darbības koncentrēsies jo īpaši uz tādām nozarēm kā veselība, pārtika un lauku izturētspēja. ES nodrošinās pilnīgu humānās palīdzības un attīstības palīdzības papildināmību un sinerģiju, kā arī turpinās reaģēt uz krīzi un īstenot agrīnas atjaunošanas, izturētspējas un stabilizācijas darbības.